

KAMERA ÖNÜ OYUNCULUK
FEHMİ GERÇEKER

önsöz	11
Oyunculuk-Kamera Önü Oyunculuk	15
metot oyunculuğu	18
bağımsız sinema	24
televizyon	26
Sahne-Kamera	29
sahnede	29
kamera önünde	31
enerji	35
son günler	37
izleyici	39
kamera önü	40
film neden sırayla çekilmez?	41
Bilinmesi Gerekenler	45
çekim boyutları	45
günlük çekim programı-call sheet	49
Kasting	53
niye katıldım?	53
bir karakteri oynamak için ilk ne gerekir?	58
tanıtımlar	59
reklam tanıtım metni nasıl yazılmalıdır?	61
tanıtım metni nasıl yazılmalıdır?	64
birinci seçme	66
ikinci seçme (birinci call back)	67
üçüncü seçme (ikinci call back)	67
dördüncü seçme (üçüncü call back)	68
kast ajansı	71
Oyuncu Menajeri	77
Hazırlık	81
nasıl hazırlanmalı?	81
1. Sahnenin güçlü karakteri kimdir?	86
2. Sahnenin genel amacı nedir?	87
3. Sahnenin yan oluşumları nelerdir?	87
4. Duygusal değişimler	88
5. Numaralama	88
6. Çalışma nasıl yapılmalıdır?	89
karakter	93

oyuncunun karakter olması	95
duvardaki kan	97
seyircinin karakter olması	99
skandal	101
maskeler	102
ses	107
üçüncü boyut	114
gözler ruhun aynasıdır	116
metot oyuncusu hazırlığı	119
hazırlık için son söz	123
Çekim	125
kim kimdir, ne nedir?	125
yapımcı ve yapım ekibi	127
yönetmen	127
görüntü yönetmeni	127
kamera	128
<i>dolly</i>	128
<i>steadicam</i>	128
<i>boom</i>	130
ışık	131
makyaj	133
oyuncu koçu	134
tempo	136
aklınızdan hiç çıkarmayın	138
günlük hayatta	139
devamlılık	139
televizyon oyunculuğu	140
yeni kişi	145
Çekim Sonrası	149
keçi	150
Hukuksal Hak	153
jimnastik	155
adlar listesi	158

Oyunculuk - Kamera Önü Oyunculuk

Oyunculugun çok eskilerde, Taş Devri'nde başladığı düşünülür. Avcılıkla yaşayan kabilelerin, her gece yaktıkları ateşin etrafında çember hâlinde toplandıkları, sırayla, o gün avlanırken başlarından geçenleri anlatırları, her bir kişinin sırası gelince, ayağa kalkarak avlanmasını canlandırdığı tahmin edilir. Bize göre aralarından bazıları olayları çok güzel canlandırdığında, dinleyenlerden heyecanlı tepkiler alır (iyi oyuncu). İşte bu kişilere, tarihte bilinen ilk aktörler diyebiliriz.

Zaman geçer, toplumlar, uygarlıklar değişir ama çember aynı kalır. Ortadaki ateş yok olur, yerini boş bir alan alır (sahne). Çemberse tam olarak ya da yerine göre daha kısalmış biçimde, genelde üçte ikisi şeklinde kurulur. Ateş etrafında izleyenlerin yerleriyse taştan sıralar şeklindedir, (forum/anfityatro). Artık tipik klasik Yunan tiyatrosu oluşmuştur. Gösteri geleneği aynıdır; Taş Devri'ndeki öyküler, yaşananlardan yazılan sözlerle canlandırılmaktadır. Taş Devri'nden kökleri olan bu sistem, gelişime uğramış ve Antik Çağ'da yeniden doğmuştur.

İÖ 534'te Atina'da Yunan korusu, düzlük alandan oluşan bir sahnede, karşılardaki çember şeklindeki taş sıralarda oturan dinleyicilere şarkı söylerken, koro üyelerinden biri olan İkariyalı Thespis aniden korodan ayrılarak öne çıkar. Yüzünü, beyaz bir toz sürerek (makyaj) daha parlak yapan Thespis, aniden trajik bir karakteri canlandıran monoloğunu oynamaya başlar. Seyircilerin, sahneyi paylaştığı diğer koro arkadaşlarının şaşkın bakışları arasında, o anlarda tarihteki ilk oyunculuk örneğini vermektedir. Korodan ayrıлып o kişiyi canlandırmaya başlayınca, artık kişi kendisi değildir. Başka bir karaktere bürünmüş, sahnede o karakteri oynamaktadır.

İkariyalı Thespis çizimi, Londra, 1872.

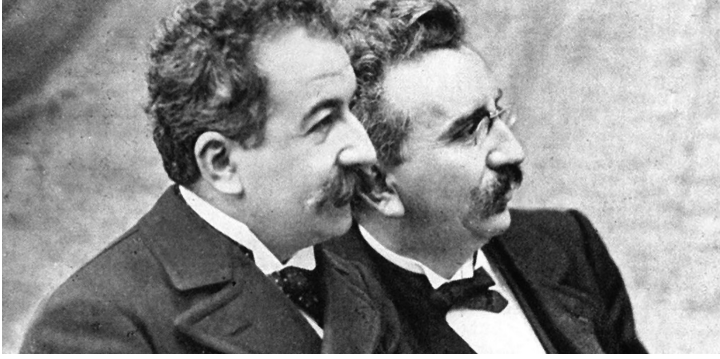
İşte o anlarda kendisi ne kadar farkında olmasa da Batı dünyasındaki modern dramayı kurmaktadır.

Thespis ne yapıyordu? Oyunculuk mu? Oyunculuk neydi? Nasıl oluyor da bir kişi, başka biri oluyordu? Oynadığı kişi gerçekçi mi, yoksa tamamen farklı biri mi olmalıdır? Oyunculuk bir yetenek midir; eğitimi olabilir mi? Nasıl bir eğitimi olur ki?..

İşte o gün sorulan bu sorular, asırlar sonra bugün de sorulmaya devam etmektedir. Dünya tarihinde insanlığın gelişmesi, aynı zamanda insanoğlunun yarattığı sanat akımları, teknolojik buluşlar ve toplumsal değişimlerin oluşumuna bağlıdır.

Teknolojik bir buluş, yeni bir toplumsal değer yaratıp toplumu yepyeni bir boyuta iter. Eski tarihlere gitmemize gerek yok. Bilgisayarın hayatımıza girmesi, toplumumuza yeni yaşam biçimleri sundu. İnternetin hayatımıza girmesi, toplumsal ve sosyal değişimler oluşturdu. İnternet, alışverişten, tanışıp evlenmeye kadar topluma yeni alışkanlıklar getirdi. İnternetle birlikte yeni medya iletişim ve sanat akımları doğdu. Artık Facebook, Yahoo, Instagram vb olmayan bir dünya düşünülemez. Ya cep telefonları? Biz bütün bu teknolojik buluşları ve toplumda yarattığı oluşumları canlı olarak yaşayan kuşaklarız.

Büyük toplumsal değişimler de insanoğlunun düşünce yapısını ve sanat akımlarını etkiler. En büyük örneklerinden biri komşumuz Rusya'da 1917 yılında olmuştur. Çarlıktan komünist rejime geçiş yaşanmış, bütün sosyal yapı gibi sanat akımları

Auguste ve Louis Lumière kardeşler.

da değişmiştir. Bu tür değişimler çok sık olmaktadır. Ülkelerde hükümet-yönetim değişimleri bile toplumun, yeni gelen yönetimin sanat akımlarına doğru yönlenmesine neden olmaktadır.

Bu açılardan baktığımızda, 19. yüzyıl tam sona ererken, 1895 yılında gerçekleşen bir teknolojik buluş oyunculuk anlayışına yeni bir boyut getirdi. 28 Aralık 1895 tarihinde Paris'teki Grand Cafe'de Lumière kardeşler dünya tarihinin ilk film gösterimini gerçekleştirdiler. Kamerayla kendi çektikleri -hareketli- görüntü filme alındı ve o film, projeksiyonla perdeye yansıtılıp seyirciye izletildi. Yeni teknoloji doğmuştu: Sinema.

İlk konulu, öyküsü olan, oyunculu film, Avrupa kıtasında 1907, Amerika'daysa 1916 yılında çekildikten sonra yeni bir kavram ortaya çıktı: Kamera önü oyunculuk. O yıllarda bu kavramın bilincine varılamadı. Güzel görünen kişiler ya da tiyatro sahnesinde rol yapanlar sinemada oynamaya başlamışlardı. Filmler sessizdi. Henüz filmin üzerine sesli kayıt yapımı icat edilmemişti. O icat 1927 yılında oldu. Sesli film teknolojisi tahmin edileceği gibi sinema dünyasında büyük değişime yol açtı. Sesli çekilen filmler için sesini kullanmasını bilen, diksiyonu düzgün kişiler filmlerin oyuncularına olmaya başladılar. Sessiz sinema dünyasının yıldızları yok oldular. Yeni bir sinema düzeni kuruldu. Kamera önü oyunculuk, kazandığı bu yeni boyutla, yepyeni bir döneme girdi.

metot oyunculuğu

Toplumsal değişimler, yeni akımlar yaratır demiştik. 24 Ekim 1929 Perşembe günü bütün dünyanın etkilendiği büyük bir toplumsal değişim yaşandı. Borsa çöktü, ekonomik kriz başladı. O zamanın değerleriyle yalnızca New York borsasında 4.2 milyar dolar yok oldu. Daha sonra bundan etkilenen dünya borsaları battı.

Amerika’da bu krizin etkileri o kadar büyüktü ki, işsizlik ve açlık milyonlarca kişiyi etkiledi. Devletin insanlara günde bir elma ve kahve dağıttığı yerlerde binlerce insan kuyruk oluyordu. Bu krizin etkisinden kurtulup normal ekonomiye dönüş ancak on yıl sonra, 1940’ların başlarında gerçekleşti.

“İnsanlar açlık sorunuyla uğraşırken tiyatroyla kim ilgilenir ki” diyen, kendileri de ekonomik krizden etkilenen tiyatro âşığı kişiler de açlık ve yaşam savaşı vermekteydiler. Aralarından birinin arkadaşının yazlık evi Connecticut’taydı. Evin sahibi, New York’a iki-üç saatlik uzaklıktaki bu evi onlara kullanmaları için verdi. İki katlı, altı odalı bu evde hiç değilse, bir arada komün hâlinde yaşayabilecekler, aç kalmayacaklardı. En önemlisiyse tiyatroyla iç içe yaşamaya devam edebileceklerdi.

New York’tan yirmi sekiz tiyatro âşığı (oyun yazarı, tiyatro eleştirmeni, yönetmen, kadın ve erkek oyuncu) genç bir araya gelip bu eve taşındılar. “Nasıl ki kriz kısa sürede biter, yakında tekrar New York’a döneriz” diye düşünüyorlardı. Nereden bilsinler ki ekonomik kriz on yıl sürecek? Günün yirmi dört saati tiyatroyla yaşayan bu yirmi sekiz kişi kendi aralarında Grup Tiyatrosu’nu kurdular. En büyük düşleri 1922-1923 yılları arasında, on sekiz ay süren, Amerika turnesine gelen Moskova Sanat Tiyatrosu oyunlarında hayran kaldıkları oyunculuk seviyesini yakalayabilmektir.

Moskova Sanat Tiyatrosu, tiyatro oyunculuğunun ilk kuramlarını kuran Stanislavski’nin sanat yönetmenliğinde, onun oyunculuk sistemini uygulamaktaydı. Bu, yalnızca Amerika için değil, bütün dünya tiyatroları için yeni bir oyunculuk türüydü.